

Робота з дитячою КНИГОЮ

Українці, які змінили світ.
Анна Хромова «Софія
Яблонська», Олександра
Орлова «Гайдемари
Стефанишин-Пайпер»

Дата: 24.01.2025

Клас: 4-Б

Урок: читання

Вчитель: Таран Н.В.

**Тема. Робота з дитячою книжкою. Українці, які змінили світ.
Анна Хромова «Софія Яблонська» , Олександра Орлова
«Гайдемарі Стефанишин-Пайпер»**

Мета: продовжувати знайомити учнів з творами українських письменників; досліджувати та аналізувати прочитане; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів, збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до рідного слова.

Уже дзвінок нам дав сигнал:
Працювати час настав.
Тож і ми часу не гаймо .
Роботу швидше починаймо.

небо, лани золоті пшениці, сивий Дніпро та
зелені Карпати. Це передусім люди –
талановиті, завзяті, розумні.
Саме про таких непересічних українців ти
прочитаєш у цьому розділі.

Софія Яблонська

Микола
Миклухо-Маклай

Гайдемарі
Стефанишин-Пайпер

Виразне читання тексту «Гайдемарі Стефанишин-Пайпер» с. 51 («Сонячні вітрила»).

Гайдемарі Стефанишин-Пайпер

Гайдемарі народилася 1963 року в американському місті Сент-Пол, що в штаті Міннесота. Її тато Михайло походив з України. Під час Другої світової війни його відправили на примусові роботи в Німеччину, де він зустрів і покохав німкеню Адельгайд. Після війни вони одружились і на великому пароплаві вирушили через океан – до США. У Сент-Полі подружжя збудувало дім, де народилася Гайдемарі та її брати. Там завжди нарівні звучали англійська, німецька й українська мови. Щонеділі ходили родиною в українську церкву.

У шість років Гайдемарі вступила до скаутської організації «Пласт» і отримала жовту хустинку пластунки-новачки. «Готуйсь!» – віталися з Гайдемарі нові друзі. І вона готувалася – бути сильною та вправною, готувалася до малих і великих див.

Час од часу сім'я Гайдемарі навідувалась до Німеччини.

- **Чому ми не літаємо в Україну, як у Німеччину? – запитала Гайдемарі в тата.**
- **Тому що зараз України немає, доню.**
- **Вона що, зачарована, як Дивокрай Аліси? – чудувалася дівчинка й ще більше хотіла туди потрапити.**

З понеділка по п'ятницю Гайдемарі ходила в американську школу. Вона обожнювала математику. По суботах дівчинка відвідувала українську школу при церкві. Там дізналася, що Україна не зачарована, а входить до складу Радянського Союзу, який позбавив її прав на власну культуру й самовизначення.

Гайдемарі хотіла вивчати математику й інженерію в найкращому технічному інституті Массачусетсу. Але батьки не могли оплатити навчання, тому, закінчивши школу, дівчина уклала контракт з армією США.

Тепер вона могла вчитися в обраному інституті, але після випуску мусила піти на війсьву службу. Звісно, Гайдемарі мріяла про авіацію. «Готуйсь!» – сказала собі, креслячи схеми літаків.

Однак через слабкий зір Гайдемарі недозволили літати. Тоді вона стала інженеркою-підводницею, навчилася ремонтувати судна. Лагодила підводні човни, опускаючись із важким спорядженням на глибину десятків метрів.

Гайдемарі була винятковою фахівчиною, й одного дня її покликали на співбесіду в НАСА. Виявилося, що ремонтувати космічну станцію – майже те саме, що і судно під водою. Так вона стала інженеркою-астронавткою.

Уперше Гайдемарі полетіла в космос 2006 року. На шатлі «Атлантис» вона була наймолодшою в команді – і єдиною жінкою. «Готуйсь!» – подумки сказала собі, уперше виходячи у відкритий космос. На землю повернулися через 11 днів, уже знаменитою.

Удруге Гайдемарі полетіла в космос 2008 року. Тепер вона була найдосвідченою космічною інженеркою в команді шатла

«Індевор».

Перед польотом встигла відвідати землю свого батька – незалежну Україну. І тільки з космосу Гайдемарі – американка, німкеня, українка – могла охопити поглядом свій рідний дім. Шатл наблизився до космічної станції. «Я готова!» – усміхнулася Гайдемарі та рушила назовні. Загалом вона провела майже 34 години у відкритому космосі, кілька сотень годин під водою. Це абсолютно унікальний досвід для людини.

Обговорення змісту твору «Гайдемарі Стефанишин-Пайпер» за питаннями:

1. Яке привітання пластунів стало дороговказом для Гайдемарі Стефанишин-Пайпер на все життя?
2. Яку професію мріяла здобути Гайдемарі?
3. Чим відома Гайдемарі Стефанишин-Пайпер?

Сьогодні
23.01.2025

Рухлива вправа

РУХЛИВА

ВПРАВА

**Щоденні 5. Читання собі.
Самостійне читання тексту мовчки
Анни Хромової «Софія Яблонська»
с. 55-56 («Сонячні вітрила»).**

Софія Яблонська

Прожити життя, цікавіше за будь-який пригодницький роман? Чом би й ні, якщо дуже хочеться.

Донька сільського священника з Львівщини, Зося не надто захоплювалася «дівчачими» справами. Замість цікавитися вишиванням і веденням господарства, вона марила театром, фотографією, кіномистецтвом і подорожами. Але, здавалося, побачити далекі країни на іншому боці земної кулі їй вдасться, хіба що пробивши землю. А як інакше: вона не принцеса, не багатійка. Її родина, облишивши домівку через Першу світову війну, поневіряється містами й містечками. Мрія далеко, а поруч — хвороби, злидні, смерть. Але глибоко в серці Зося анала: саме для неї світять зорі, для неї щоранку сходить сонце.

Чого тільки не встигла повчитися Софія: і акторської справи, і вчительської, і бухгалтерської. Відвідувала курси шиття й діловодства. У вісімнадцять років разом із братом взялася за дещо нове: вони почали керувати двома кінотеатрами в Тернополі. Справа розвивалася й да-

вала прибуток. На зароблені гроші можна було б облаштувати спокійне та комфортне життя, але не цього хотіла Софія. Натомість вона зібралася і поїхала в Париж. Учитися.

Було нелегко. Зося вивчала мистецтво кінодокументалістики, а вона час працювала прибиральницею і навіть пробувала зніматись у кіно. За кілька років таки отримала роботу, якої прагнула: стала кіножурналісткою. І вирушила у свою першу подорож — до Марокко. Далі на неї чекав Китай.

Після перших репортажів стало зрозуміло: Софія знайшла своє покликання. Вона діставалася найвіддаленіших, найдикіших закутків світу, спілкувалася з дивовижними людьми, брала участь у шалених авантюрах. Її цікавили не торовані туристичні шляхи та всесвітньо відомі пам'ятки, а справжнє життя в найпотемніших і часто небезпечних місцях нашого світу: Південно-Східна Азія, Африка, Австралія, Нова Зеландія, Північна Америка, китайські селяни, аборигени Океанії, танцівниці з острова Балі. Полювання на тигра, бучне весілля в'єтнамського імператора, лікування в шамана після укусу гадюки...

У своїх подорожах Софія знімала відверті кінорепортажі для європейських глядачів. І писала повні вражень нариси — українською мовою. Її подорожні нотатки виходили друком у галицьких часописах. Молодь із нетерпінням чекала нових і нових оповідей про пригоди Софії Яблонської. Вона часто приїжджала в рідні краї, виступала перед публікою, упродовж 1930-х років видала три книжки: «Чар Марока», «З країни рижу та опію» і «Далекі обрії».

У Китаї Софія познайомилася з послом Франції Жаном Уденом. 1933 року вони побралися. Жили на Далекому Сході та в Південній Азії. Друга світова війна застала їх у Китаї, який окупували японці — союзники Німеччини.

Після війни Зося вже не могла приїхати в Україну. Вони з чоловіком оселились у Франції. Там Софія прожила решту життя: фотографувала, фільмувала, писала книжки. Вона загинула 1971 року. Так само, як жила: у дорозі та з книжкою. Потрапила в автокатастрофу, везучи у видавництво новий рукопис.

Обговорення змісту твору Анни Хромової «Софія Яблонська» за питаннями:

1. Які захоплення мала мала Зося Яблонська у дитинстві?
2. Яку професію опанувала дівчина?
3. Про що знімала кінорепортажі та писала нариси Софія Яблонська?

Рефлексія. Вправа «Відкритий мікрофон».

- Сьогодні я прочитав (ла) про...
- Було цікаво дізнатися...
- Було складно...
- Я зрозумів(ла), що...
- Тепер я зможу...
- Я навчився(лася)...
- У мене вийшло...
- Я зміг (змогла)...

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

**«Сонячні вітрила» виразно
читати с. 51-51, 55-56,
виразне читання творів.
Виконати тестові завдання
на с. 58**

**Фото, аудіозвіти виконаної
роботи надсилай на
освітню платформу Human.
Бажаю успіхів у навчанні!**

